

Руслан ДЕЛЯТИНСЬКИЙ  
(Івано-Франківськ, Україна)

<https://orcid.org/0000-0002-6020-7666>

DOI: 10.15330/hal\_sw.8.205-222

УДК 271.4-7:94(477.83/.86) «XVII/XX»

Володимир МЕЛЬНИЧУК  
(Івано-Франківськ, Україна)

<https://orcid.org/0000-0001-5057-4270>

DOI: 10.15330/hal\_sw.8.205-222

## ГАЛИЦЬКИЙ ДЕКАНАТ У СТРУКТУРІ УКРАЇНСЬКОЇ ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ (КІНЕЦЬ XVIII – ПОЧАТОК ХХІ СТ.): РЕТРОСПЕКТИВНИЙ ПОГЛЯД

*У статті автори обґрунтовують думку, що дослідження проблем національної та релігійної ідентичності українців потребують звернення до інституційної історії Української Греко-Католицької Церкви, зокрема на рівні вищої та середньої ланки її організаційної структури – відповідно єпархій і деканатів. В сучасній історіографії помітним є зростання наукового інтересу до історії як окремих єпархій, так і деканатів. Канонічно-правові засади трансформації організаційної структури УГКЦ з часів Берестейської унії остаточно визначив Замойський синод 1720 р., вказуючи на три її складові – єпархію, деканат, парафію. У контексті трансформацій організаційної структури Львівської єпархії упродовж XVII–XIX ст. на територіальному рівні поступово окреслено місце Галицького намісництва / деканату. Автори здійснили ретроспективний аналіз історичних обставин формування і розвитку Галицького деканату в структурі Греко-Католицької Церкви упродовж 1772–2022 рр. Вперше сформовано схему періодизації історії Галицького деканату за двома ознаками – державно-політичною та релігійно-церковною, що по-своєму визначали особливості розвитку структури УГКЦ. Проведено реконструкцію еволюції структури Галицького деканату за 1832–1944 рр. на рівні парафій. Проаналізовано особовий склад духовенства Галицького деканату на рівні деканального уряду, до*

якого належали декан, віцедекани та духівники деканату. Охарактеризовано особливості трансформації структури Галицького деканату в умовах «катакомбної» Церкви (1946–1989), у процесі легалізації (1989–1991) й становлення сучасної структури УГКЦ (1991–2022). Автори підкреслюють особливу роль Галицького деканату в структурі УГКЦ і збереженні національної та релігійної самосвідомості, вказуючи на приклади збереження його під канонічною юрисдикцією Галицького митрополита у 1891 році та Патріарха УГКЦ у 2011 році. Окреслено перспективні напрями подальших досліджень історії Галицького деканату УГКЦ, зокрема реконструкцію територіального рівня структури та просопографічний аналіз духовенства.

**Ключові слова:** національна та релігійна ідентичність, Українська Греко-Католицька Церква, Львівська архієпархія, Станиславівська єпархія, Івано-Франківська архієпархія і митрополія, Галицький деканат, Галицький протопресвітерат, деканальний уряд.

В умовах сучасної війни російської федерації проти України все більше загострюється питання взаємозв'язку релігійно-конфесійної та національної ідентичностей, їх безпосереднього впливу на стан національної безпеки та суспільні настрої. Так, 27 жовтня 2022 р. виконувач обов'язків голови Служби безпеки України Василь Малюк в ексклюзивному інтерв'ю агентству «Інтерфакс-Україна» повідомив, що від початку війни СБУ відкрила 23 кримінальних провадження щодо представників Російської Православної церкви в Україні (відомої як Українська Православна церква Московського патріархату), і «[...] вже є 33 підозрюваних — від класичних агентів збору глибинної інформації до банальних корегувальників вогню в рясах»<sup>1</sup>. Водночас продовжується мотивований прагненням відмежуватися від ідеологічного впливу «руського миру» (або звинувачень у співпраці з країною-агресором) активний процес переходу окремих громад РПЦвУ до Православної церкви України, внаслідок якого за період від 24 лютого до 31 серпня

---

<sup>1</sup> СБУ порушила 23 кримінальних провадження на священнослужителів-агентів РФ. *Релігійно-інформаційна служба України*. Дата оновлення: 27.10.2022. URL: [https://risu.ua/sbu-porushilo-23-kriminalni-provazhennya-na-svyashchennosluzhriteliv-agentiv-rf\\_n133416](https://risu.ua/sbu-porushilo-23-kriminalni-provazhennya-na-svyashchennosluzhriteliv-agentiv-rf_n133416) (дата звернення: 01.11.2022).

2022 р. 577 громад змінили релігійну юрисдикцію<sup>2</sup>. Окреслені сучасні процеси спонукають науковців по-новому поглянути на проблему ідентичності в умовах війни, відтак окреслена проблема стала предметом обговорення під час наукового форуму 3–7 жовтня 2022 р. на тему «*Мандрівна ідентичність: осмислення сенсів і цінностей*» в рамках XV Єкуменічного соціального тижня на базі Українського католицького університету<sup>3</sup>.

У цьому контексті характерним для розуміння еволюції різних типів ідентичності є приклад історичного розвитку Української Греко-Католицької Церкви упродовж XIX – початку XXI ст. Так, в австрійський період в Галичині був поширеним взаємозв’язок національної та релігійної ідентичності за схемою «українець – греко-католик» та «поляк – римокатолик», а еклезіальна ідентичність УГКЦ переживала своєрідну кризу, вагаючись між єдністю з Апостольською столицею в Римі та східним обрядом, що призвело до загострення дискусій між «орієнталістами» та «окциденталістами» у міжвоєнний польський період. Лише в умовах підпілля відбулися деякі зміни в еклезіальній ідентичності греко-католиків в Україні, адже, як зазначає Катерина Будз, до того часу «[...] злука з Римом мислилася як основа “правдивості” УГКЦ і була головним мотивом непереходу у православ’я після Львівського “собору” 1946 р.», тому виконання рішень Другого Ватиканського Собору 1962–1965 рр. «[...] про повернення до східного обряду більшість підпільних греко-католиків сприймала як злочин проти власної ідентичності», відтак «важливим ідентифікаційним чинником у часи підпілля став “специфічний греко-католицький обряд” [...]»<sup>4</sup>. Однак українська національна самоідентифікація греко-католиків закріпилася достатньо міцно практично до сьогодні. Внаслідок цього, як констатував Володимир

---

<sup>2</sup> Антошевський Т. Пів року без МП: декілька сотень парафій УПЦ сказали прощай патріарху-окупанту. *Релігійно-інформаційна служба України*. Дата оновлення: 06.09.2022. URL: [https://risu.ua/piv-roku-bez-mp-dekilka-soten-parafij-upc-skazali-proshchaj-patriarhatu-okupantu\\_n131715](https://risu.ua/piv-roku-bez-mp-dekilka-soten-parafij-upc-skazali-proshchaj-patriarhatu-okupantu_n131715) (дата звернення: 01.11.2022).

<sup>3</sup> Більська М. «Війна нас утвердила в тому, що потрібно говорити про ідентичність», – організатори XV Єкуменічного соціального тижня. *Релігійно-інформаційна служба України*. Дата оновлення: 15.09.2022. URL: [https://risu.ua/vijna-nas-utverdila-v-tomu-shcho-potribno-govoriti-pro-identichnist-organizatori-xv-ekumenichnogo-socialnogo-tizhnya\\_n132239](https://risu.ua/vijna-nas-utverdila-v-tomu-shcho-potribno-govoriti-pro-identichnist-organizatori-xv-ekumenichnogo-socialnogo-tizhnya_n132239) (дата звернення: 01.11.2022).

<sup>4</sup> Будз К. Обрядова ідентичність підпільних греко-католиків (1946–1989 рр.). *Марістеріум. Історичні студії*. 2010. Вип. 41. С. 36–37.

Мороз, «[...] будучи закріпленою упродовж австрійського, польського та радянського періодів, національна налаштованість УГКЦ посилилася тоді, коли боротьба церкви за вихід з підпілля стала частиною національного відродження [...]»<sup>5</sup>.

Однак аналіз проблеми ідентичності неможливий без звернення до значного емпіричного матеріалу, який допомагає зафіксувати особисту самоідентифікацію представників певних соціальних груп, наприклад духівництва і вірних. Звідси, на нашу думку, випливає потреба розширення предмета наукових досліджень, зокрема вивчення життєвих стратегій вірних і духівництва та інституційної історії традиційних Церков. У нашому випадку, власне, пропонуємо звернутися до вивчення інституційної історії УГКЦ на двох рівнях – єпархій та деканатів, оскільки це дозволить звузити географічні межі студій, а відтак поступово перейти від вивчення організаційних структур Церкви та повсякденного життя духівництва до глибшого аналізу проблем ідентичності<sup>6</sup>.

У сучасній вітчизняній історіографії спостерігається широкий спектр досліджень з історії УГКЦ, що охоплюють значну хронологію та різноманітну проблематику – від Берестейської унії до сучасного стану і ролі УГКЦ у формуванні української нації та держави. У цьому контексті проблеми інституційного розвитку структур УГКЦ привертали увагу таких науковців, як Ігор Сковчиляс<sup>7</sup>, Світлана

---

<sup>5</sup> Мороз В. Специфіка української ідентичності та УГКЦ: сучасний період. *Тернопіль і Тернопілля в історії та культурі України і світу (Від найдавніших часів до сьогодення)*: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції: у 2-х ч. / за ред. І. С. Зуляка. Тернопіль: Вид-во ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2012. Ч. 1. С. 138–142.

<sup>6</sup> Горбань Р., Делятинський Р. Науково-дослідний проект «Українська Греко-Католицька Церква (1991–2011 рр.): етапи формування адміністративно-канонічної структури, особливості релігійно-церковного життя, перспективи розвитку». *Науковий Вісник Івано-Франківського богословського університету УГКЦ «Добрий пастир»*. Богослов'я. збірник наукових праць. 2014. Вип. 5. С. 239–260.

<sup>7</sup> Сковчиляс І. Адміністративно-територіальний устрій Львівської єпархії в першій половині XVIII ст.: межі єпархії, поділ на офіціалати та деканати (спроба картографування). *Картографія та історія України*: збірник наукових праць. Львів; Київ; Нью-Йорк: Вид-во М. П. Коць, 2000. С. 149–169; його ж. Генеральні візитації Київської унійної митрополії XVII–XVIII століть: Львівсько-Галицько-Кам'янецька єпархія. Т. 2: Протоколи генеральних візитацій. Львів: Вид-во УКУ, 2004. ССVIII+512 с.; його ж. Галицька (Львівська) єпархія XII–XVIII століть: організаційна структура та правовий статус. Львів: УКУ, 2010. XXIV+832 с.

Гуркіна<sup>8</sup>, отець Дмитро Блажейовський<sup>9</sup>, Петро Сіреджук<sup>10</sup>, отець Василь Говгера<sup>11</sup>, Катерина Будз<sup>12</sup>, Іванна Гавриш<sup>13</sup>, Руслан Делятинський<sup>14</sup>. Дослідження окремих деканатів у структурі УГКЦ проводили, зокрема,

---

<sup>8</sup> Гуркіна С. Особистісні та колективні прояви релігійності греко-католиків України в умовах радянського тоталітаризму. *Історія релігій в Україні*: Матеріали X Міжнародної конференції (Львів, 16–19 травня 2000 року). Львів, 2000. Кн. 1. С. 135–139; її ж. До питання про церковний провід Греко-Католицької Церкви у 1945–1989 роках. «Катакомбна церква» (двадцятиліттю виходу Української греко-католицької церкви з підпілля присвячується): статті і матеріали / ред. кол. З. Білик та ін. Львів: Вид-во Львівського музею історії релігії «Логос», 2009. С. 56–59; її ж. Греко-католицьке духовенство Львівської архієпархії в умовах переслідування радянською владою (1944–1950 рр.): автореферат ... канд. іст. наук: 07.00.01 — історія України / Львівський національний університет імені Івана Франка. Львів, 2012. 20 с.

<sup>9</sup> Блажейовський Д. Історичний шематизм Львівської архієпархії (1832–1944). Т. 1: Адміністрація і парохії: [англійською мовою]. Львів; Київ: КМ Академія, 2004. 1004 с.; його ж. Історичний шематизм Станиславівської (Івано-Франківської) єпархії від її заснування до початку Другої світової війни (1885–1938): [англійською мовою]. Львів: Місіонер, 2002. 450 с.

<sup>10</sup> Сіреджук П. Церковна мережа Галицької землі в XIV–XVIII ст. (спроба реконструкції). *Карпати: людина, етнос, цивілізація*. 2014. № 5. С. 86–133.

<sup>11</sup> Говгера В., о. Організаційна структура Львівської єпархії XVIII ст. (1700–1772). Львів: Тріада плюс, 2014. 1168 с.

<sup>12</sup> Будз К. М. Українська греко-католицька церква у Галичині (1946–1968 рр.): стратегії виживання та опору у підпіллі: дис. канд. іст. наук: 07.00.01 — Історія України / Національний університет «Києво-Могилянська академія»; Київський університет імені Бориса Грінченка. Київ, 2016. 244 с.

<sup>13</sup> Гавриш І. В. Станиславівська єпархія Української греко-католицької церкви у період підпілля (1946–1989 рр.): дис. ... канд. істор. наук: 07.00.01 — Історія України / Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника. Івано-Франківськ, 2017. 270 с.

<sup>14</sup> Делятинський Р. І. Станиславівська єпархія Греко-Католицької Церкви в суспільному житті Галичини (1885–1946 рр.): дис. ... канд. іст. наук. 07.00.01 — Історія України. Івано-Франківськ, 2017. 390 с.; його ж. Долі греко-католицьких священників Коломийського деканату Станиславівської єпархії: до і після Львівського псевдо-собору 1946 р. *Коломия в європейській історії та культурі: Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції, присвяченої 775-річчю першої літописної згадки про Коломию (07 жовтня 2016 року)* / за ред. Ю. В. Плекана, М. М. Арсака, У. І. Мандрусак. Івано-Франківськ: НАІР, 2017. С. 23–51.

Дорота Вереда<sup>15</sup>, Ірина Скочиляс<sup>16</sup>, Григорій Казьмирчук<sup>17</sup>, Тетяна Горан<sup>18</sup>, Олександр Руснак<sup>19</sup>, Нестор Мизак та Андрій Яремчук<sup>20</sup>.

Метою даного дослідження є короткий ретроспективний огляд інституційного розвитку Галицького деканату в організаційній структурі Української Греко-Католицької Церкви упродовж 250-літнього періоду, а саме 1772–2022 рр.

Власне, деканат як церковний округ, «класична» середня територіальна й управлінська ланка в організаційній структурі єпархій УГКЦ остаточно сформувалася на базі десятиначальництва (десятин) аж у 1730-х рр., зокрема на теренах Львівської єпархії, й отримала назву на зразок такого самого виду церковних округів Католицької Церкви латинського обряду<sup>21</sup>. Варто зауважити, що управлінська організаційна структура Київської Церкви з часів офіційного хрещення Русі-України

---

<sup>15</sup> Вереда Д. Адміністративні структури Берестейського офіціалату Володимирсько-Берестейської єпархії у XVIII столітті. *Ковчег: Науковий збірник із церковної історії*. Львів: Місіонер, 2007. Ч. 5. С. 150–166.

<sup>16</sup> Скочиляс І. Деканатські печатки Жовківського округу кінця XVIII – початку ХХ століття. *Український археографічний щорічник. Нова серія*. Вип. 13/14. Український археографічний збірник. Т. 16/17. Київ: Український письменник, 2009. С. 250–262.

<sup>17</sup> Казьмирчук Г. Кальницький греко-католицький деканат: становлення й розвиток. *Наукові записки [Кіровоградського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка]*. Серія: *Історичні науки*. 2012. Вип. 16. С. 87–97.

<sup>18</sup> Горан Т. Діяльність церковних братств Сінявського деканату Перемишльської греко-католицької єпархії (1933–1934 рр.). *Сучасні тенденції розвитку освіти і науки в інтердисциплінарному контексті*: Матеріали I Міжнародної науково-практичної конференції, 19–20 листопада 2015 р. Ченстохова; Ужгород; Дрогобич: Посвіт, 2015. С. 13–14.

<sup>19</sup> Руснак О. Чернівецький і Сучавський деканати греко-католицької церкви у роки душпастирської діяльності владика Г. Хомишина. *Науковий вісник Чернівецького університету. Історія*. 2017. Вип. 2 (46). С. 83–91.

<sup>20</sup> Мизак Н., Яремчук А. Нарис історії УГКЦ на Буковині. Львів; Чернівці: УКУ, 2021. 492+4 с. іл.

<sup>21</sup> Скочиляс І. Від давньоруських десятин до намісництв-протопопій: особливості «впорядкування» сакрального простору Галичини в княжий період (до кінця XIV століття). *Вісник Львівського університету. Серія історична*. 2010. Вип. 45. С. 56; Федорів Ю. Організаційна структура Української Церкви. Торонто: НТШ в Канаді, 1990. С. 97–104.

до Берестейської унії, окрім єпархіального рівня, зазнала значної еволюції на середньому управлінському рівні – церковних округів, які поступово трансформувалися від генеральних намісництв-протопопій (у межах удільних князівств) до звичайних намісництв або десятиначальництв (в межах адміністративно-політичних округів), основною функцією очільників яких був нагляд за життям місцевого духовництва і станом церков<sup>22</sup>. Канонічно-правові основи функціонування організаційної структури Київської Унійної Церкви визначив Замойський синод 1720 р., вказуючи такі складові ланки ієрархічної структури, як митрополит, єпископи, офіціали, нотарі, декани і парохі, а з територіальних одиниць згадуючи про єпархію, деканат та парафію<sup>23</sup>.

Для з'ясування історичних обставин формування Галицького деканату в структурі Київської Унійної (з 1772 р. – Греко-Католицької) Церкви варто проаналізувати особливості трансформації територіального рівня організаційної структури Львівської єпархії.

Формування чи, радше, трансформація організаційної структури Львівської єпархії було наче перманентним процесом, що залежав від різних історичних обставин. Однак повною мірою реконструювати організаційно-територіальну структуру Львівської єпархії вдалося лише на основі нещодавно виявленої й опублікованої Ігорем Сковчилянсом «Книги реєстру катедратика Львівської православної єпархії 1680–1686 рр.»<sup>24</sup>. Так, станом на 1686 р. Львівська єпархія поділялася на два крилоси – Львівський і Галицький, в межах кожного із них були намісництва, які об'єднували певну кількість парафій. Зокрема, Галицький крилос складався із 17 намісництв: Більшівцівського, Буцацького, Войнилівського, Галицького, Калуського, Коломийського, Кулачківського, Підгаєцького, Потоцького, Рогатинського, Снятинського, Солотвинського, Тисменицького, Станіславівського, Терехівського, Устецького й Чортківського. Тож Галицьке намісництво нараховувало 24 парафії (засновані у відповідні роки, за даними авторів «Книги

<sup>22</sup> Сковчилянс І. Від давньоруських десятин до намісництв-протопопій... С. 55–58, 88–89.

<sup>23</sup> Провінційний Синод у Замості 1720 р. Б.: Постанови / переклад з латини о. І. Козовика; богословсько-літературний редактор о. І. Пелехатий. Івано-Франківськ: Нова Зоря, 2006. 304 с.

<sup>24</sup> Сковчилянс І. Книга реєстру катедратика Львівської православної єпархії 1680–1686 рр. *Записки Наукового товариства ім. Шевченка. Праці історико-філософської секції*. Львів, 2008. Т. CCLVI (256). С. 575–644.

реєстру катедратика Львівської православної єпархії 1680–1686 рр.»<sup>25</sup>), які були у двох містах: Галич (1147; 1445; шість церков-парафій) та Єзупіль (1437) і 23 селах: Крилос (1152, чотири церкви-парафії), Блюдники (1447), Вовчків (1463), Суботів (1472; дві церкви-парафії), Ганнусівці, Дубівці, Ліщанці, Сілець (1530), Бабин, Мединя (1554), Вікторів, Перевозець, Темирівці (1564), Козина, Ястрембець (1578), Тустань (1651), Бранівка, Курипів, Побережжя, Посіч (1658), Бринь (1675), Перлівці (1677), Боднарів (1680)<sup>26</sup>.

Однак чергові за хронологією відомості про структуру Львівської єпархії датовані вже 1701 р. й систематизовані о. В. Говгерою переважно на основі документів Архіву Конгрегації пропаганди віри; на той час відомо лише про 35 деканатів у львівській та галицькій частинах єпархії<sup>27</sup>. Так само часткові відомості про чисельність деканатів Львівської єпархії реконструйовано на основі різних джерел, зокрема про 23 деканати у 1710 р. (на основі матеріалів елекційних зборів єпархії для вибору нового єпископа), 56 деканатів у 1721 р. (на основі реєстрів катедратика за 1701–1721 рр.). Вже більш повними та достовірними є дані про 62 деканати у 1733 р. (на основі матеріалів візитацій єпископа) та про 96 деканатів у 1747–1755 р. (на основі «*Реєстру катедратика єпархії Львівської, Галицької та Кам'янецької...*»)<sup>28</sup>. Врешті, станом на 1775 р. Львівська єпархія, за узагальненими даними різних джерел, налічувала вже 71 деканат, що разом об'єднували 2504 парафії<sup>29</sup>.

Упродовж XVIII–XIX ст. організаційна структура Львівської єпархії на територіальному рівні зазнавала змін відповідно до намірів ієрархів удосконалити управління довіреної йому частини «народу Божого». Так, єпископ Лев Шептицький (1747–1788) поділив Львівську єпархію на Львівське, Галицьке і Кам'янець-Подільське намісництва, котрі разом налічували 42 деканати, єпископ Петро Білянський (1779–1798) поділив єпархію на 45 деканатів, які обіймали 1182 парафії, а перший Галицький митрополит Антін Ангелович 1808 р. реорганізував поділ єпархії на

---

<sup>25</sup> Проблема датування заснування окремих парафій-церков залишається дискусійною. Див., наприклад: Скочилас І. Книга реєстру катедратика. С. 575–644; Сіреджук П. Церковна мережа. С. 86–133; Говгера В., о. Організаційна структура. С. 112–128.

<sup>26</sup> Сіреджук П. Церковна мережа. С. 86–133.

<sup>27</sup> Говгера В., о. Організаційна структура. С. 111–112.

<sup>28</sup> Там само. С. 112–128.

<sup>29</sup> Там само. С. 131.



73 деканати з 1198 парафіями<sup>30</sup>. Пізніше, 1842 р., митрополит Михайло Левицький (1816–1858) знову реорганізував територіальний поділ єпархії шляхом «укрупнення», створивши замість 73-х нових 48 деканатів<sup>31</sup>. Отже, періодичні реорганізації середнього рівня організаційної структури Львівської єпархії/архиепархії були спрямовані на забезпечення ефективного контролю за життям духовництва, дотримання належної канонічної дисципліни та розвиток релігійно-духовного життя вірних.

Повертаючись до безпосереднього об'єкта нашого дослідження — Галицького деканату, відзначмо, що найдавніші часткові відомості про нього знаходимо за 1701–1721 рр., коли, за різними даними, він об'єднував від 29 до 48 парафій<sup>32</sup>. За матеріалами єпископської візитації 25 грудня 1723 р. Галицький деканат налічував 46 парафій, упродовж 1747–1755 р. — від 25 до 38, у 1760 р. — 39, у 1775 р. — 40<sup>33</sup>. В. Говгера детально реконструював зміни в структурі деканату за 1701–1775 рр.<sup>34</sup>

В історичній ретроспективі розвиток Галицького деканату упродовж 1772–2022 рр. охоплює декілька періодів, які умовно за державно-політичною ознакою можна назвати австрійським (1772–1918), ЗУНР-івським (1918–1919), польським (1919–1939), радянським (1939–1991) та українським (з 1991 р.), а за релігійно-церковною ознакою — періодами трансформації та становлення ГКЦ в межах Австрійської імперії (1772–1807), розвитку Галицької митрополії (1807–1946), існування «катакомбної» ГКЦ (1946–1989), легалізації УГКЦ (1989–1991) та розбудови структур сучасної УГКЦ (1991–2022). Враховуючи специфіку об'єкта дослідження — деканат як середню ланку організаційно-територіальної структури УГКЦ, за основу аналізу історичного розвитку (трансформації) Галицького деканату будемо брати релігійно-церковну періодизацію, частково поєднуючи з державно-політичною.

В австрійський період ГКЦ спершу переживала період трансформації й становлення організаційної структури (в межах Львівської, Перемишльської та Холмської єпархій), закріпленої буллою папи Пія VII

---

<sup>30</sup> Там само. С. 104; Федорів Ю. Організаційна структура Української Церкви. С. 79.

<sup>31</sup> Федорів Ю. Організаційна структура Української Церкви. С. 80.

<sup>32</sup> Говгера В., о. Організаційна структура... С. 112, 118.

<sup>33</sup> Там само. С. 119, 126, 130, 132.

<sup>34</sup> Там само. С. 195–196.

«В управлінні Вселенською Церквою» 1807 р. у формі Галицької митрополії<sup>35</sup>, а відтак – активного розвитку митрополії, що супроводжувався, зокрема, створенням Станиславівської єпархії 1885 р. В цей період Галицький деканат перебував у структурі Львівської архієпархії, що з 1832 р. підтверджують, зокрема, дані офіційних статистичних збірників – «ШематизміВ...» Львівської митрополичої архієпархії<sup>36</sup>.

Власне, за даними «ШематизміВ...», узагальненими о. Д. Блажейовським, можемо реконструювати структуру Галицького деканату за 1832–1944 рр. Передусім варто звернути увагу, що періодично змінювалася чисельність парафій деканату, обумовлена, як правило, потребами удосконалення душпастирської обслуги вірних, покращення контролю деканів за станом церков і моральним рівнем духовництва. Так, упродовж 1832–1842 рр. Галицький деканат налічував 21 парафію, у 1843–1885 рр. – 20 парафій<sup>37</sup>. З моменту створення Станиславівської єпархії Галицький деканат на короткий період увійшов до її складу, але вже 1891 р. був повернутий до структури Львівської архієпархії. У 1885–1891 рр. Галицький деканат в структурі Станиславівської єпархії так само налічував 20 парафій<sup>38</sup>. Відтак 1891 р. його було реорганізовано так: сім парафій (Бовшів, Дубівці, Галич, Залуква, Крилос, Німшин, Тустань) перейшли до Львівської митрополичої архієпархії як історичний Галицький деканат, одна парафія (Дем'янів) – до Бурштинського деканату

---

<sup>35</sup> Скочиляс І. Утворення Королівства Галичини і Лодомерії та зміни в адміністративно-територіальному устрої Львівської єпархії у 1772–1787 роках. *Історія релігій в Україні: Науковий щорічник*. 2010 рік. Львів: Логос, 2010. Кн. 1. С. 767–776.

<sup>36</sup> Шематизмъ всечестного клира Митропол. Архидієцезіи греко-католической Львівської на рік 1882. Львів: Изъ типографіи Ставропігійского Института подъ управленієм Стефана Гучаковского, 1882. XIV+334 с.; Шематизмъ всечестного клира Митропол. Архидієцезіи греко-католической Львівської на рік 1894. Львів: Изъ типографіи Ставропігійского Института подъ управленієм Ивана Пухира, 1894. XVI +223 с.; Шематизмъ всего духовенства греко-католицької Львівської митрополичої архієпархії на рік 1935/36. Львів: Накладом архієпархіального духовенства, 1935/36. 400 с.; Шематизмъ всего клира греко-католической Епархіи Станиславовской на рік Божій 1889. Річникъ IV. Въ Станиславовѣ: зъ печатнѣ І. Данкевича, Накладом Клира Епархіального, 1889. XXIV+159 с.

<sup>37</sup> Блажейовський Д. Історичний шематизм Львівської архієпархії. С. 40.

<sup>38</sup> Його ж. Історичний шематизм Станиславівської (Івано-Франківської) єпархії. С. 18.

Львівської архієпархії, а 12 парафій (Блюдники, Боднарів, Вікторів, Єзупіль, Колодіїв, Комарів, Майдан, Острів, Сапогів, Сілець, Темирівці, Тязів) сформували новий Єзупільський деканат у межах Станиславівської єпархії<sup>39</sup>. Упродовж 1891—1906 рр. Галицький деканат Львівської архієпархії, доповнений 1891 р. парафіями з інших деканатів (Дубовиця, Мартинів Новий і Сівка з Журавенського деканату, Мединя, Перевозець і Войнилів з Калуського деканату, Бовшівець, Ганівці, Яблонів, Кунашів, Скоморохи Нові і Скоморохи Старі з Рогатинського деканату), продовжував налічувати 20 парафій<sup>40</sup>. Внаслідок реорганізації деканального поділу Львівської архієпархії 1907 р. Галицький деканат скоротився до 14 парафій, при цьому з його складу передано до Бурштинського деканату — дві парафії (Дем'янів і Мартинів Новий), до Войнилівського деканату — п'ять парафій (Дубовиця, Мединя, Перевозець, Сівка і Войнилів), натомість до Галицького деканату долучено одну парафію (Дитятин) з Підгаєцького деканату; і в такому складі Галицький деканат перебував до та упродовж Першої світової війни 1914—1918 рр.<sup>41</sup> У наступний період, із 1924 р., Галицький деканат було поступово доповнено новими парафіями (Водники, Дегова, Гербутів, Жалибори, Загір'я, Конкольники, Козина, Підшумлянці, Поплавники, Різдяни, Семиківці, Слобідка Бовшівецька, Хохонів), створеними з філіяльних церков. До 1944 р. він налічував 27 парафій<sup>42</sup>.

Окремої уваги потребує огляд особового складу духівництва Галицького деканату, який умовно поділяємо на представників деканального уряду (декана, віцедекана та духівника деканату) і парафіяльне духівництво, представлене парохами і сотрудниками. На підставі аналізу оригінальних видань «Шематизмів...» Д. Блажейовський встановив перелік деканів. Отже, Галицький деканат очолювали: декан о. Петро Парфанович (1832—1835), декан о. Петро Левицький (1835—1840), адміністратор, а відтак декан о. Корнелій Левицький (1840/1845—1858), адміністратор о. Пилип Косевич (1858—1868), адміністратор, а потім декан о. Матей Сабатевич (1868/1872—1876), декан о. Теодор Молчковський (1876—1883), адміністратор, а потім декан

---

<sup>39</sup> Там само.

<sup>40</sup> Його ж. Історичний шематизм Львівської архієпархії. С. 40.

<sup>41</sup> Блажейовський Д. Історичний шематизм Львівської архієпархії (1832—1944). С. 40.

<sup>42</sup> Там само.

о. Антін Бобикевич (1883/1886–1887), адміністратор о. Микола Гошовський (1887–1890), декан о. Семен Ткачунік (1890–1891), адміністратор, а потім декан о. Юліан Копистянський (1891/1894–1899), декан о. Іван Гургула (1899–1904), адміністратор, а потім декан о. Леонтій Шефер (1904/1906–1910), декан о. Михайло Студинський (1910–1914?), декан о. Олексій Дубрович (1918–1935), адміністратор о. Василь Медвидський (1935–1936), адміністратор о. Микола Янович (1939), декан о. Іван Вергун (1944)<sup>43</sup>.

У період «катакомбної» Церкви (1946–1989) традиційна організаційно-територіальна структура ГКЦ з її поділом на єпархії та деканати фактично припинила існування, хоча з точки зору канонічного права продовжувала існувати в умовах переслідувань та підпілля. Тому можемо говорити лише про орієнтовні відомості щодо чисельності підпільного греко-католицького духовництва на теренах Галицького деканату. Частково їх можна відтворити на підставі даних уповноваженого Ради у справах релігійних культів по Івано-Франківській області, особових справ тієї частини священників, які 1946 р. вимушено перейшли до РПЦ, а потім підтримували таємні контакти з підпільною ієрархією<sup>44</sup>. Однак окреслені питання ще потребують додаткових студій.

Після легалізації УГКЦ (1989–1991) поступово відновилася її традиційна організаційно-територіальна структура. За офіційними даними «*Шематизму...*» Івано-Франківської єпархії УГКЦ 1995 р., до складу Галицького деканату на чолі з о. мітратом Василем Завірачем (1955 р. н., 1980 р. ркп.), парохом громад у м. Галич, с. Більшівці та с. Слобідка Більшівцівська, входило вже 70 парафій<sup>45</sup>.

---

<sup>43</sup> Там само. С. 39.

<sup>44</sup> Див., наприклад: Державний архів Івано-Франківської області. Ф. Р-388, оп. 2, спр. 7. Дані про релігійні общини всіх віросповідань по Галицькому району Станіславської області, 19.08.1944–01.08.1945 рр. 8 арк.; (далі – ДАІФО). Ф. Р-388, оп. 2, спр. 34. Дані, анкети про релігійні общини всіх віросповідань по Жовтневому району Станіславської області, 19.02.–01.08.1945 р., 6 арк.; ДАІФО. Ф. Р-388, оп. 1д, спр. 480. Особові картки священників, Т. 1 «Б-Л». 79 арк.; ДАІФО. Ф. Р-388, оп. 1д, спр. 481. Особові картки священників, Т. 2 «М-Я». 87 арк.

<sup>45</sup> Шематизм Івано-Франківської єпархії Української Греко-Католицької Церкви станом на 10 листопада 1995 року Божого / надруковано за дорученням Ординарія Івано-Франківського Кир Софрона Дмитерка ЧСВВ. Редагування І. Пелехатий. Івано-Франківськ : Редакційно-видавничий відділ Івано-Франківської греко-католицької єпархії, 1995. С. 30–39.

Із розбудовою структур УГКЦ після 1991 р. Галицький деканат залишився в структурі Івано-Франківської єпархії УГКЦ і вже в цих межах зазнавав певних змін. Так, станом на 2009 р. до його складу, який продовжував очолювати о. Василь Завірач, входило вже 35 парафій<sup>46</sup>, а 2019 р. – 36 парафій на чолі з деканом о. Ігорем Бронівським (1962 р. н., 1993 р. ркп.)<sup>47</sup>.

Станом на 2022 р., за даними офіційного сайту Івано-Франківської архієпархії УГКЦ, Галицький протопресвітерат очолює о. Ігор Бронівський, а до його складу входить 21 парафія<sup>48</sup>.

Цікава історична паралель: як 1891 р., зважаючи на необхідність збереження титулу *«Галицький митрополит»*, Галицький деканат було повернуто зі складу Станіславівської єпархії до структури Львівської архієпархії, так із проголошенням Івано-Франківської митрополії УГКЦ 13 грудня 2011 р. окремим декретом Глави УГКЦ Святослава Шевчука, враховуючи титул *«Верховний Архієпископ Києво-Галицький»*, з-під юрисдикції митрополита Івано-Франківського УГКЦ парафію у місті Галичі передано під юрисдикцію Глави УГКЦ<sup>49</sup>. Підкреслюючи історичну роль Галицької митрополії в контексті утворення Івано-Франківської митрополії УГКЦ, Ігор Сковичас свого часу зазначив: «Якщо говорити про Івано-Франківську митрополію, то тут відчутна специфіка Прикарпатського регіону, що межує із Закарпаттям (зокрема Мукачівською греко-католицькою єпархією), історичною Буковиною та Румунією (давньою Русо-Влахією, тісно пов'язаною з Галичем у XII–XVI ст.). Символом цієї регіональної традиції є собор Успення Пресвятої Богородиці в Крилосі

---

<sup>46</sup> Шематизм Івано-Франківської єпархії УГКЦ. 2009 рік / упор. митр. прот. Іван Шевчук, Віце-Канцлер Івано-Франківської Єпархії. Івано-Франківськ: Нова Зоря, 2009. С. 52–57.

<sup>47</sup> Шематизм Івано-Франківської Архієпархії УГКЦ на 2019 рік / відп. за випуск о. ліц. В. Федун. Івано-Франківськ: Нова Зоря, 2019. С. 85–93, 184.

<sup>48</sup> Протопресвітери Архієпархії. *Івано-Франківська Архієпархія і Митрополія УГКЦ*. URL: <http://ugcc.if.ua/protopresviterary.html>.

<sup>49</sup> Створення Івано-Франківської митрополії допоможе увиразнити місцеві культурні традиції, – історик Ігор Сковичас. *Український Католицький Університет*. Дата оновлення: 15.12.2011. URL: <https://ucu.edu.ua/news/stvorennya-ivano-frankivskoji-mytropoliji-dopomozhe-uvyraznyty-mistsevi-kulturni-tradytsiji-istoryk-ihor-skochylyas/> (дата звернення: 22.02.2023).

– первісна (з 1140-х рр.) катедра Галицької єпархії, а з близько 1303 р.  
– також митрополичий осідок [...]»<sup>50</sup>.

Отже, ретроспективний огляд розвитку Галицького деканату підтверджує вагому роль УГКЦ у формуванні духовності та збереженні національної ідентичності української нації. Перспективними напрямками дослідження є детальна реконструкція парафіяльної мережі Галицького деканату, яка, зважаючи на часті структурні зміни, потребує уточнення переліку парафій, та просопографічний аналіз персонального складу духівництва деканату, а відтак детальний аналіз його громадської та релігійної діяльності.

*Ruslan Deliatynskyi (Ivano-Frankivsk, Ukraine),  
Volodymyr Melnychuk (Ivano-Frankivsk, Ukraine)*

**The Galician deanery in the structure of the Ukrainian Greek  
Catholic Church (end of the 18<sup>th</sup> – beginning of the 21<sup>st</sup> century):  
a retrospective view**

*In the article, the authors justify the opinion that the study of the problems of the national and religious identity of Ukrainians requires a reference to the institutional history of the Ukrainian Greek-Catholic Church, particularly at the level of its higher and middle-tier organizational structures - dioceses and deaneries, respectively. There is a noticeable growth of scholarly interest in the history of both individual dioceses and deaneries in contemporary historiography. The canonical-legal principles of the transformation of the organizational structure of the UGCC since the time of the Union of Brest were finally determined by the Zamoiskyi Synod of 1720, indicating three components – diocese, deanery, and parish. In the context of the transformations of the organizational structure of the Lviv diocese during the 17th – 19th centuries, the place of the Galician vicariate / deanery was gradually outlined at the territorial level. The authors conducted a retrospective analysis of the historical circumstances of the formation and development of the Galician deanery within the structure of the Greek-Catholic Church from 1772 to 2022. For the first time, a scheme of periodization of the history of the Galician deanery based on two criteria – socio-political and religious-church – was formulated, defining the peculiarities of the development of the UGCC structure. The evolution of*

---

<sup>50</sup> Там само.

*the structure of the Galician deanery from 1832 to 1944 at the parish level was reconstructed. The composition of the clergy of the Galician deanery at the level of the deanery council, which included the dean, vice-deans, and priests of the deanery, was analyzed. The article characterizes the features of the transformation of the structure of the Galician deanery in the conditions of the «catacomb» Church (1946–1989), during the process of legalization (1989–1991), and the formation of the modern structure of the UGCC (1991–2022). The authors emphasize the special role of the Galician deanery in the structure of the UGCC and the preservation of national and religious self-consciousness, citing examples such as its preservation under the canonical jurisdiction of the Galician Metropolitan in 1891 and the UGCC Patriarch in 2011. The article outlines prospective directions for further research on the history of the Galician deanery of the UGCC, including the reconstruction of the territorial level of the structure and a prosopographic analysis of the clergy.*

**Key words:** *national and religious identity, Ukrainian Greek-Catholic Church, Lviv Archeparchy, Stanyslaviv Eparchy, Ivano-Frankivsk Archeparchy and Metropolia, Galician Deanery, Galician Protodeaconate, deanery council.*

## REFERENCES

Antoshevskiy T. (06.09.2022). Piv roku bez MP: dekilka soten parafii UPTs skazaly proshchai patriarkhu-okupantu. *Relihiino-informatsiina sluzhba Ukrainy*. Retrieved from: [https://risu.ua/piv-roku-bez-mp-dekilka-soten-parafij-upc-skazali-proshchai-patriarkhatu-okupantu\\_n131715](https://risu.ua/piv-roku-bez-mp-dekilka-soten-parafij-upc-skazali-proshchai-patriarkhatu-okupantu_n131715) [in Ukrainian].

Bilska M. (15.09.2022). «Viina nas utverdyla v tomu, shcho potribno hovoryty pro identychnist», – orhanizatory XV Ekumenichnoho sotsialnoho tyzhnia. *Relihiino-informatsiina sluzhba Ukrainy*. Retrieved from: [https://risu.ua/vijna-nas-utverdyla-v-tomu-shcho-potribno-govoriti-pro-identychnist—organizatori-xv-ekumenichnogo-socialnogo-tizhnya\\_n132239](https://risu.ua/vijna-nas-utverdyla-v-tomu-shcho-potribno-govoriti-pro-identychnist—organizatori-xv-ekumenichnogo-socialnogo-tizhnya_n132239) [in Ukrainian].

Blazheiovskiy D. (2002). *Istorychnyi shematyzm Stanyslavivskoi (Ivano-Frankivskoi) yeparkhii vid yii zasnovannia do pochatku Druhoi svitovoi viiny (1885–1938)*: Lviv : Misioner. [in Ukrainian].

Blazheiovskiy D. (2004). *Istorychnyi shematyzm Lvivskoi arkhieparkhii (1832–1944). Tom 1: Administratsiia i parokhii*: Lviv; Kyiv : KM Akademiia. [in Ukrainian].

Budz K. (2010). Obriadova identychnist pidpilnykh hreko-katolykiv (1946–1989 rr.). *Magisterium. Istorychni studii*. Vol. 41. P. 36–37. [in Ukrainian].

Budz K. M. (2016). *Ukrainska hreko-katolytska tserkva u Halychyni (1946–1968 rr.): stratehii vyzhyvannia ta oporu u pidpilli: Dysertatsiia na zdobuttia naukovooho stupenia kandydata istorychnykh nauk; 07.00.01 – istoriia Ukrainy*. Kyiv. [in Ukrainian].

Deliatynskiy R. (2017). Doli hreko-katolytskykh sviashchenykyv Kolomyiskoho dekanatu Stanyslavivskoi yeparkhii: do i pislia Lvivskoho psevido-soboru 1946 r. *Kolomyia v*

*yevropeiskii istorii ta kulturi: Materialy Vseukrainskoi naukovo-praktychnoi konferentsii, prysviachenoi 775-richchii pershoi litopysnoi zghadky pro Kolomyiu (07 zhovtnia 2016 roku) / eds.: Yu. V. Plekan, M. M. Arsak, U. I. Mandrusiak. Ivano-Frankivsk : NAIR. P. 23–51. [in Ukrainian].*

Deliatynskiy R. I. (2017). Stanyslavivska yeparkhiia Hreko-Katolytskoi Tserkvy u suspilnomu zhytti Halychyny (1885–1946 rr.): dysertatsiia na zdobuttia nauk. st. kand. ist. nauk: spets. 07.00.01 – «Istoriia Ukrainy». Ivano-Frankivsk. [in Ukrainian].

Derzhavnyi arkhiv Ivano-Frankivskoi oblasti. F. R-388, op. 2, spr. 7. Dani pro relihiini obshchyny vsikh virospovidan po Halyskomu raionu Stanislavskoi oblasti, 19.08.1944–01.08.1945 rr. 8 ark. [in Ukrainian].

Derzhavnyi arkhiv Ivano-Frankivskoi oblasti. F. R-388, op. 2, spr. 34. Dani, ankety pro relihiini obshchyny vsikh virospovidan po Zhovtnevomu raionu Stanislavskoi oblasti, 19.02.–01.08.1945 r. 6 ark. [in Ukrainian].

Derzhavnyi arkhiv Ivano-Frankivskoi oblasti. F. R-388, op. 1d, spr. 480. Osobovi kartky sviashchenykyv, T. 1 «B-L». 79 ark. [in Ukrainian].

Derzhavnyi arkhiv Ivano-Frankivskoi oblasti. F. R-388, op. 1d, spr. 481. Osobovi kartky sviashchenykyv, T. 2 «M-Ya». 87 ark. [in Ukrainian].

Fedoriv Yu. (1990). Orhanizatsiina struktura Ukrainkoi Tserkvy. Toronto : NTSH in Canada. 210 p. [in Ukrainian].

Fedun V. (Ed.) (2019). *Shematyzm Ivano-Frankivskoi Arkhiieparkhii UHKTs na 2019 rik*. Ivano-Frankivsk : Nova Zoria. [in Ukrainian].

Gorban R., Deliatynskiy R. (2014). Naukovo-doslidnyi proekt «Ukrainska Hreko-Katolytska Tserkva (1991–2011 rr.): etapy formuvannia administratyvno-kanonichnoi struktury, osoblyvosti relihiino-tserkovnoho zhyttia, perspektyvy rozvytku». *Naukovyi visnyk Ivano-Frankivskoho bohoslovskoho universytetu UHKTs «Dobryi pastyr». Bohoslovia: zbirnyk naukovykh prats*. Vol. 5. P. 239–260. [in Ukrainian].

Havrysh I. V. (2017). *Stanyslavivska yeparkhiia Ukrainkoi hreko-katolytskoi tserkvy u period pidpillia (1946–1989 rr.): Dysertatsiia na zdobuttia nauk. st. kand. ist. nauk : spetsialnist 07.00.01 – «Istoriia Ukrainy»*. Ivano-Frankivsk. [in Ukrainian].

Hovhera V., fr. (2014). *Orhanizatsiina struktura Lvivskoi yeparkhii XVIII st. (1700–1772)*. Lviv: Triada plus, [in Ukrainian].

Horan T. (2015). Diialnist tserkovnykh bratstv Siniavskoho dekanatu Peremyshl'skoi hreko-katolytskoi yeparkhii (1933–1934 rr.). *Suchasni tendentsii rozvytku osvity i nauky v interdystyplinarnomu konteksti: Materialy I-oi Mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi konferentsii, 19–20 lystopada 2015 r.* Chenstokhova; Uzhhorod; Drohobych : Posvit. P. 13–14. [in Ukrainian].

Hurkina S. (2000). Osobystisni ta kolektyvni proiavy relihiinosti hreko-katolykyv Ukrainy v umovakh radianskoho totalitaryzmu. *Istoriia religii v Ukraini: Materialy X-yi Mizhnarodnoi konferentsii (Lviv, 16-19 travnia 2000 roku)*. Vol. 1. P. 135–139. [in Ukrainian].

Hurkina S. (2009). Do pyttannia pro tserkovnyi provid Hreko-Katolytskoi Tserkvy u 1945–1989 rokakh. «Katakombna tserkva» (dvadtsiatylittiu vykhodu Ukrainkoi hreko-katolytskoi tserkvy z pidpillia prysviachuetsia): *statti i materialy / eds.: Z. Bilyk etc.* Lviv : Vyd-vo Lvivskoho muzeiu istorii religii «Lohos». P. 56–59. [in Ukrainian].

Hurkina S. V. (2012). *Hreko-katolytske dukhovenstvo Lvivskoi arkhyieparkhii v umovakh peresliduvannia radianskoii vladoiu (1944–1950 rr.): avtoreferat dysertatsii na zdobuttia naukovoho stupenia kandydata istorychnykh nauk. 07.00.01 – istoriia Ukrainy*. Lviv. [in Ukrainian].



Kazmyrchuk H. (2012). Kalnytskyi hreko-katolytskyi dekanat: stanovlennia y rozvytok. *Naukovi zapysky [Kirovohradskoho derzhavnogo pedahohichnoho universytetu imeni Volodymyra Vynnychenka]. Serii: Istorychni nauky*. Vol. 16. pp. 87–97. [in Ukrainian].

Kozovyyk I., fr.; Pelekhayyi I., fr. (Eds.) (2006). *Provintsiinyi Synod u Zamosti 1720 r. B.: Postanovy* / pereklad z latyny. Ivano-Frankivsk: Nova Zoria. [in Ukrainian].

Moroz V. (2012). Spetsyfika ukrainskoi identychnosti ta UHKTs: suchasnyi period. *Ternopil i Ternopillia v istorii ta kulturi Ukrainy i svitu (vid naidavnishykh chasiv do sohodennia): materialy Mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi konferentsii: u 2-gh ch.* / ed. I. S. Zulyak. Ternopil : Vyd-vo TNPU im. V. Hnatiuka. Vol. 1. P. 138–142. [in Ukrainian].

Myzak N., Yaremchuk A. (2021). *Narys istorii UHKTs na Bukovyni*. Lviv; Chernivtstsi : Ukrainskyi katolytskyi universytet. [in Ukrainian].

Pelehatyi I. (ed.). (1995). *Shematyzm Ivano-Frankivskoi yeparkhii Ukrainskoi Hreko-Katolytskoi Tserkvy stanom na 10 lystopada 1995 roku Bozhoho / Nadrukovano za doruchenniam Ordynariia Ivano-Frankivskoho Kyr Sofrona Dmyterka ChSVV*. Ivano-Frankivsk : Redaktsiino-vydavnychi viddil Ivano-Frankivskoi hreko-katolytskoi yeparkhii. [in Ukrainian].

Protopresvityery Arkhyieparkhii. *Ivano-Frankivska Arkhyieparkhiia i Mytropoliia UHKTs*. Retrieved from: <http://ugcc.if.ua/protopresvityery.html> [in Ukrainian].

Rusnak O. (2017). Chernivetskyi i Suchavskyi dekanaty hreko-katolytskoi tserkvy u roky dushpastyrskoi diialnosti vladyky H. Khomyshyna. *Naukovyi visnyk Chernivetskoho universytetu. Istoriiia*. Vol. 2 (46). P. 83–91. [in Ukrainian].

SBU porushylo 23 kryminalnykh provadzhennia na sviashchennosluzhyteliv-ahenti RF. (27.10.2022). *Relihiino-informatsiina sluzhba Ukrainy*. Retrieved from: [https://risu.ua/sbu-porushilo-23-kryminalni-provadzhennia-na-svyashchennosluzhyteliv-agentiv-rf\\_n133416](https://risu.ua/sbu-porushilo-23-kryminalni-provadzhennia-na-svyashchennosluzhyteliv-agentiv-rf_n133416) [in Ukrainian].

*Shematyzm vsechestnoho klyra Mytropol. Arkhydietseziy hreko-katolycheskoi Lvivskoy na rik 1882*. Lviv : Yz typohrafiy Stavropyhiiskoho Ynstituta pod upravleniem Stefana Huchakovskoho. [in Ukrainian].

*Shematyzm vsechestnoho klyra Mytropol. Arkhydietseziy hreko-katolycheskoi Lvivskoy na rik 1894*. Lviv : Yz typohrafiy Stavropyhiiskoho Ynstituta pod upravleniem Yvana Pukhyra, 1894. [in Ukrainian].

*Shematyzm vseho dukhovenstva hreko-katolytskoi Lvivskoi mytropolychoi arkhieparkhii na rik 1935/36*. Lviv : Nakladom arkhieparkhiialnoho dukhovenstva. [in Ukrainian].

*Shematyzm vseho klyra hreko-katolycheskoy Eparkhiy Stanyslavovskoy na rok Bozhii 1889. Rochnyk IV*. V Stanyslavovy : z pechatny I. Dankevycha, Nakladom Klyra Eparkhialnoho. [in Ukrainian].

Shevchuk I. (Ed.) (2009). *Shematyzm Ivano-Frankivskoi yeparkhii UHKTs. 2009 rik*. Ivano-Frankivsk : Nova Zoria. [in Ukrainian].

Siredzhuk P. (2014). Tserkovna merezha Halytskoi zemli v XIV–XVIII st. (sproba rekonstruktsii). *Karpaty: liudyna, etnos, tsyvilizatsiia*. Vol. 5. P. 86–133. [in Ukrainian].

Skochyliias Ih. (2000). Administratyvno-terytorialnyi ustrii Lvivskoi yeparkhii v pershii polovyni XVIII st.: mezhi yeparkhii, podil na ofitsialaty ta dekanaty (sproba kartohrafuvannia). *Kartohrafiia ta istoriia Ukrainy: zbirnyk naukovykh prats*. Lviv; Kyiv; New-York : Vyd-vo M. P. Kots. P. 149–169. [in Ukrainian].

Skochyliias Ih. (2004). *Heneralni vizytatsii Kyivskoi uniinoi mytropolii XVII–XVIII stolit: Lvivsko-Halytsko-Kamianetska yeparkhiia. T. 2 : Protokoly heneralnykh vizytatsii*. Lviv : UKU. [in Ukrainian].

Skochyliias Ih. (2008). Knyha reiestru katedratyka Lvivskoi pravoslavnoi yeparkhii 1680–1686 rr. *Zapysky Naukovoho tovarystva im. Shevchenka. Pratsi istoryko-filosofskoi sektsii*. Vol. CCLVI (256). P. 575–644. [in Ukrainian].

Skochyliias hl. (2010). Vid davnoruskykh desiatyn do namisnytstv-protopopii: osoblyvosti «vporiadkuvannia» sakralnogo prostoru Halychyny v kniazhyi period (do kintsia XIV stolittia). *Visnyk Lvivskoho universytetu. Serii istorychna*. Vol. 45. P. 55–91. [in Ukrainian].

Skochyliias Ih. (2010). *Halytska (Lvivska) yeparkhiia XII–XVIII stolit: orhanizatsiina struktura ta pravovyi status*. Lviv : UKU. [in Ukrainian].

Skochyliias Ih. (2010). Utvorennia Korolivstva Halychyny i Lodomerii ta zminy v administratyvno-terytorialnomu ustroi Lvivskoi yeparkhii u 1772–1787 rokakh. *Istoriia relihii v Ukraini: Naukovyi shchorichnyk*. Vol. 1. P. 767–776. [in Ukrainian].

Skochyliias Ir. (2009). Dekanatski pechatky Zhovkivskoho okruhu kintsia XVIII – pochatku XX stolittia. *Ukrainskyi arkhieohrafichnyi shchorichnyk. Nova serii*. Issue 13/14. *Ukrainskyi arkhieohrafichnyi zbirnyk*. Vol. 16/17. P. 250–264. [in Ukrainian].

*Stvorennia Ivano-Frankivskoi mytropolii dopomozhe uvyraznyty mistsevi kulturni tradytsii, – istoryk Ihor Skochyliias (15.12.2011)*. *Ukrainskyi Katolytskyi Universytet*. Retrieved from: <https://ucu.edu.ua/news/stvorennia-ivano-frankivskoji-mytropoliji-dopomozhe-uvyraznyty-mistsevi-kulturni-tradytsiji-istoryk-ihor-skochyliias/> [in Ukrainian].

Vereda D. (2007). Administratyvni struktury Beresteiskoho ofitsialatu Volodymyrsko-Beresteiskoi uniinoi yeparkhii u XVIII stolitti. *Kovcheh: Naukovyi zbirnyk iz tserkovnoi istorii*. Vol. 5. P. 150–166. [in Ukrainian].